

Стратегія організації освітнього процесу в ЗЄГ «ОРТ-Алеф» під час навчання з використанням технологій дистанційного навчання

Вступ

Вимушене дистанційне навчання стало викликом для всіх учасників освітнього процесу: вчителів, учнів та батьків. Організувати якісне навчання з використанням цифрових технологій, надихати й мотивувати учнів навчатися дистанційно, давати раду технічним проблемам – основне завдання гімназії в умовах дистанційного навчання.

Як визначено в наказі Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 №466 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 квітня 2013 р. за № 703/23235, дистанційне навчання — це індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Використання технологій дистанційного навчання передбачає доступ до швидкісного інтернету, технічне забезпечення (наявність комп'ютера, веб-камери, планшета, смартфона тощо в усіх учасників освітнього процесу), а також те, що вчителі володіють технологіями дистанційного навчання.

Організація діяльності гімназії в умовах режиму дистанційного навчання

Під час дистанційного навчання освітній процес здійснюється в он-лайн режимі, відповідно до розкладу занять та режиму роботи гімназії. Уроки можуть проводитися в синхронному та асинхронному режимі. Класні керівники оперативно готують і доводять до відома учнів та батьків своїх класів інформацію про розклад уроків та платформу для дистанційного навчання, а також здійснюють моніторинг участі учнів свого класу в освітньому процесі в умовах дистанційного навчання.

Зміст навчальних занять та домашніх завдань, оцінювання учнів, інформування учнів здійснюється через електронний журнал на платформі «Нові знання».

Оцінювання здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання учнів, оцінки виставляються в електронний журнал. Оцінки за контрольні, практичні, письмові роботи виставляються в електронний журнал не пізніше дати проведення наступного уроку.

Освітній процес в умовах дистанційного навчання організовується на основі планування кількості та обсягу завдань, контрольних заходів з урахуванням принципу здоров'язбереження, запобігаючи емоційному, ментальному та фізичному перевантаженню учнів, забезпечуючи для цього співвідношення синхронного та асинхронного режимів дистанційного навчання та дотримання обмежень на обсяг домашнього завдання.

Допустимий обсяг домашнього завдання з 1 предмету за 1 навчальний день (розрахунковий час на виконання):

- 2 клас не більше 10 хвилин з предмету;
- 3 клас не більше 15 хвилин з предмету;
- 4 клас не більше 20 хвилин з предмету;
- 5–7 клас не більше 30 хвилин з предмету;
- 8-9 клас не більше 40 хвилин з предмету;
- 10-11 клас не більше 50 хвилин з предмету.

Обов'язки адміністрації гімназії:

- обговорити зміну форм навчання з педагогічним колективом;
- обрати зручні онлайн платформи;
- організувати й запровадити навчання з використанням дистанційних технологій;
- організувати експрес-навчання педагогічних працівників (за потреби);
- своєчасно впроваджувати управлінські рішення щодо використання технологій дистанційного навчання.

Обов'язки вчителів:

- забезпечити виконання освітньої програми з метою досягнення учнями передбачених результатів навчання;
- надавати якісні освітні послуги здобувачам освіти з урахуванням їх індивідуальних особливостей та навчальних можливостей;
- забезпечити відповідний рівень допомоги та підтримки самостійної роботи учнів; контролювати дозування та обсяг домашніх завдань;
- дотримуватись правил професійної етики під час реалізації освітнього процесу з використанням дистанційних технологій;
- розуміти мету, мати план виконуваних завдань, інструментарій для праці, її обсяг та методику оцінювання виконаної роботи;
- створити прозору систему оцінювання результатів виконання кожної роботи; дотримуючись критерії оцінювання навчальних досягнень учнів, затверджених МОН України;
- зберігати результати самостійної роботи учнів для уникнення питань щодо справедливості виставлення оцінки;
- співпрацювати з усіма учасниками освітнього процесу;
- дотримуватись принципу академічної доброчесності.

Обов'язки учнів:

- опрацьовувати навчальні матеріали для оволодіння відповідними компетентностями та досягнення передбачених освітньою програмою результатів навчання;
- дотримуватись принципу академічної доброчесності;

- дотримуватися правил поведінки учасників освітнього процесу під час дистанційного навчання з дотриманням етичних норм, поваги до гідності, прав і свобод людини.

Створення простору для організації дистанційного навчання

Простір для організації дистанційного навчання має забезпечувати такі функції:

- проведення онлайн-уроків;
- доступ до різноманітних електронних навчальних матеріалів;
- отримання робіт учнів (тести чи виконані практичні завдання в зошитах);
- оцінювання та зворотний зв'язок щодо виконаних робіт;
- можливість поставити питання та отримати відповідь поза межами онлайн-уроку;
- проведення індивідуальних онлайн-консультацій для учнів.

Перспективний план контролю за освітнім процесом під час використання технологій дистанційного навчання

№	Об'єкт контролю	2020/2021 навчальний рік
1	Загальноосвітні програми	Про стан організації навчання з використанням технологій дистанційного навчання учнів гімназії
2	Освітня програма	Про виконання навчальних планів і програм
3	Дотримання санітарних норм	Дотримання розкладу та обсягів домашніх завдань
4	Робота соціально-психологічної служби	Консультації (за потреби)
5	Моніторинг навчальних досягнень учнів	Моніторинг участі учнів у навчанні
6	Класні журнали	Контроль за веденням електронних класних журналів
7	Звернення громадян	Про роботу зі зверненнями громадян щодо використання технологій дистанційного навчання

Повернення до очного навчання

Існує кілька можливих сценаріїв повернення до очного навчання після завершення карантину. Проте, в будь-якому з них необхідно провести діагностику та аналіз опанування учнями матеріалу, пропонованого під час дистанційного навчання. Зважаючи на те, що в базовій школі учні вивчають багато предметів, надзвичайно важливо відвести на цей процес достатньо часу для уникнення перевантаження та зайвого емоційного напруження. Варто застосовувати метод спостереження за діяльнісними проявами опанованих компетентностей окрім або замість контрольних робіт, базованих на засвоєнні теоретичних відомостей.

Для забезпечення виконання освітніх програм гімназії в разі потреби необхідно:

- розробити індивідуальні навчальні плани;

- відвести час на додаткові консультації;
- скоригувати календарні плани наступних періодів для збалансованого включення матеріалу, який змушено пропустили за час карантину;
- якщо діагностовано, що учні перебувають на різних етапах опанування матеріалу, для подальшого забезпечення ефективного освітнього процесу доцільно застосовувати методику змішаного навчання.

Важливо проаналізувати ефективність технологій, використаних під час дистанційного навчання на карантині, зокрема й для того, щоб продовжити використовувати деякі з них для змішаного навчання, електронної підтримки очних занять тощо. Для цього потрібно визначити практики та технології, які підтвердили свою успішність, і застосовувати їх надалі.

Інструментарій дистанційного навчання

Веб-ресурси для дистанційного навчання у ЗЄГ «ОРТ-Алеф»:

Платформа Moodle – сервіс, дистанційного навчання, який дає змогу вчителям організувати онлайн навчання (створювати уроки, тестування, проводити практичні роботи тощо) і отримувати зворотній зв'язок.

Платформа НОВІ ЗНАННЯ (<https://nz.ua/>) – це сервіс, що надає доступ до порталу класним керівникам і вчителям, учням і батькам, взаємодіє з розкладом, журналами та щоденниками, створює внутрішню звітність та виконує інші соціальні функції (створення спільнот, блогів тощо). Окрім того, на цій платформі розміщено електронні варіанти підручників для 1-11 класів.

Платформа GoogleClassroom (<https://classroom.google.com>) — це сервіс, що пов'язує Google Docs, Google Drive і Gmail, дозволяє організувати онлайн-навчання, використовуючи відео-, текстову та графічну інформацію.

Zoom (zoom.us/download) — сервіс для проведення відео- конференцій та онлайн-зустрічей. Для цього потрібно створити обліковий запис. Безкоштовна версія програми дозволяє проводити відеоконференцію тривалістю 40 хвилин, однак на період пандемії сервіс зняв це обмеження.

Відео

В інтернеті доступні досить багато відеороликів, які розкривають теми шкільної програми, зокрема канал Міністерства освіти України

<https://www.youtube.com/c/MONUKRAINE/videos>

курси платформ Prometheus

<https://prometheus.org.ua/>

EdEra

<https://www.ed-era.com/>

Онлайн-дошки

Під час звичайного уроку в класі вчителі часто користуються таким базовим інструментом навчання, як класна дошка. Онлайн-аналог шкільної дошки дозволяє забезпечити практично такий же функціонал, навіть більший.

Так, на дошці можна розмістити попередньо підготовлені матеріали (тексти, зображення, відео, аудіо), робити записи шляхом друкування тексту або створення малюнків. Крім того, зазвичай у сервісах онлайн-дошок є можливість використовувати додаткові інструменти побудови рівних фігур, готові шаблони організаційних діаграм (карти понять, мозковий штурм, алгоритм тощо). З дошкою можна організувати спільну роботу, зокрема під час синхронного онлайн-заняття. Учні можуть робити записи на дошці одночасно або по черзі. Перевагою онлайн-дошки є те, що всі записи можна зберегти і надати для відсутніх на занятті.

Тести

Тести з автоматичною перевіркою дозволяють організувати швидке оцінювання рівня опанування навчального матеріалу учнями. Зазвичай тестові системи надають можливість створювати запитання різних типів (множинний вибір, текстова або числова відповідь, упорядкування, встановлення відповідності тощо). Часто є доступними бібліотеки готових запитань, які можна додати до власних сесій тестування, змінюючи їх у разі потреби.

Онлайн-тести можна створювати в Google-формах, а також на спеціалізованих платформах, наприклад <https://www.classroom.com/uk/>

Цікаві можливості розробляти різноманітні інтерактивні вправи на основі флеш-карток надають сайти <https://www.studystack.com/> та <https://quizlet.com/>

Якщо вчитель/ка та учні практикують використання робочих зошитів, роботу з ними можна перенести в онлайн-режим через сервіси <https://www.liveworksheets.com/>, <https://wizer.me/> чи аналогічні.

Популярними сервісами миттєвих опитувань є, <https://www.mentimeter.com/>, <https://www.poll Everywhere.com/>, <https://kahoot.com/>.

КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ

- Навчання вдома: практичні поради для вчителів від психологині Світлани Ройз <https://nus.org.ua/articles/navchannya-vdoma-praktychni-poradv-dlva-vchvteliv-vid-psvholoqyni-svitlanv-roiz/>
- Як технічно організувати дистанційне навчання — покрокова інструкція <https://nus.org.ua/articles/yak-tehnicno-orqanizuvaty-dystantsiine-navchannya-pokrokovainstruktsiya/>
- 35 інструментів для дистанційного навчання — добірка НУШ

<https://nus.org.ua/articles/30-instrumentv-dlya-dystantsiinoqo-navchannya-dobirka-nush/>

- Практики та підходи до дистанційного навчання — рекомендації для вчителів <https://nus.org.ua/articles/praktyky-ta-pidhody-do-dystantsiinoqo-navchannya-rekomendatsiyi-dlya-vchyteliv/>
- Чотири сервіси, які допоможуть організувати дистанційне навчання <https://nus.org.ua/articles/chotyry-servisy-yaki-dopomozhut-organyzuvaty-dystantsiine-navchannya/>
- Як працювати в Google-клас: покрокова інструкція <https://nus.org.ua/articles/yak-pratsyuvaty-v-google-klas-pokrokovaya-instruktsiya/>
- Усе в одному місці: як програма Discord допоможе організувати дистанційне навчання <https://nus.org.ua/articles/use-v-odnomu-mistsi-yak-programa-discord-dopomozhe-organyzuvaty-dystantsiine-navchannya/>
- Як використовувати YouTube у дистанційному навчанні <https://nus.org.ua/articles/yak-vykorystovuvaty-youtube-u-dystantsiijnomu-navchanni/>
- Як розробити дистанційний урок для 1-2 класів — інструкція від учительки <https://nus.org.ua/articles/yak-rozrobyty-dystantsiinyi-urok-dlya-1-2-klasiv-instruktsiya-vid-vchytelky/>

Дистанційне навчання в 3-4 класах: інструкції, приклади уроків та комунікації з батьками

<https://nus.org.ua/articles/dystantsiine-navchannya-v-3-4-klasi-instruktsiyi-pryklady-urokiv-ta-komunikatsiyi-z-batkamy/>

10 лайфхаків для вчителів і порада батькам - вчителька математики про дистанційне навчання

<https://nus.org.ua/articles/10-layfhakiv-dlya-vchyteliv-i-porada-batkam-vchytelka-matematyky-pro-dystantsijne-navchannya/>

- Освіта після пандемії. Тренди майбутнього шкільної освіти <https://nus.org.ua/view/osvita-pislya-pandemiyi-chastyna-2-trendy-maibutnoqo-shkilnoyi-osvity/>